

# הקדמה

9

1

ויהו קודאן בשני ובחמישי עורא  
 תיקון הוא מעיקרא דהו מיתקנה דהניא יולנו  
 10 שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים דורשי  
 רשומות אמרו \* איין מים אלא חורה שנאמר  
 11 יהו כל זמא לבו למים כיון שהלכו שלשת  
 12 ימים בלא תורה (א) נלאו פעמדו נביאים  
 שביניהם והיקנו להם שיהו קורין בשבת  
 ומפסיקין באחד בשבת וקורין בשני ומפסיקין שלישי ודכיעו וקורין בחמישי  
 ומפסיקין ערב שבת כדו שלא ילינו ג' ימים בלא תורה מעיקרא תקנו חד נטרא  
 חלחא פסוקי אי נטו חלחא נבדו חלחא פסוקי כנגד כתיבם ליום וישראלים  
 אחא הוא תיקן חלחא נבדו ועשרה פסוקי \* כנגד עשרה במלני :

נדבר יהוה אלימשה לאמר: דבר אלי בני ישראל לאמר בחדש  
 השביעי יאחד לחדש יהיה לכם שבחון זכרון תרועה מקראי קדש:  
 כל יום לא יאחד עבודה לא תעשו והקראתם אשה ליהוה:

כסא אר

2

חנו רבנן מנין שבשופר חיל \* והעברת ימי  
 שופר תרועה אין לי אלא בזבל בראש  
 השנה מנין חלמוד לומר בחדש השביעי  
 שאין חלמוד לומר בחדש השביעי ומה  
 חלמוד לומר בחדש השביעי שיהו כל  
 תרועות של חדש שביעי זה בזה

מא יאם העק (מ)

כסא אר (מ)

10

א כשה ירכיט תיקן להם לישראל שיהו קורין  
 בחורה ברכים בשבת ובשני ובחמישי  
 בשחרית כדו שלא ישוה שלשה ימים בלא שמיעת  
 תורה . ועורא תיקן שיהו קורין כן במנוחה ככל שבת  
 משום יושבי קרנת

מגלה ס' ד תפא

והקב"ה שופר תרועה בחדש השביעי בשופר לתקן ביום הפסחים \*  
 תעבירו שופר בכל יום יום: וקדושתם את שנת החמשים שנה \*  
 וקראתם קורן בארץ לכל יום יום: וכל הוא תהיה לכם ושבחתם  
 איש אל אחיו ואיש אל משפחתו חשב:

כסא אר

3

אמר רבי אבהו למה חוקקין

בשופר של איל אבר הקדוש ברוך הוא חקקו לפני בשופר של איל כדו שאומר לכם עקוק יתקן בן אבהו  
 ומעלה אני עליכם כאילו עקרתם עצמכם לפני

מא יאם העק (מ)

4

והברכות בלשון הקדש . שנאמר הקרא את התורה הוצא  
 בלשונה אע"פ שיש שם לועזות : ו גרים שאינן מכירין  
 חייבין להבין לבם ולהקשיב אונם לשמוע כאישה ויראה  
 ונולה ברעדה כיום שניתנה בו בסיני . אפילו חכמים  
 גדולים שיודעים כל התורה כולה חייבין לשמוע בכוננה  
 גדולה יחדה . ומי שאינו יכול לשמוע מכרין לבו לקריאה  
 זו שלא קבעה הכתיב אלא לחוק דת האמת ויראה  
 עצמי כאילו ענה נצטוו בה ומפי הנבירה שומעה .  
 שהמלך שליה הוא להשמיע דברי האל :

מגלה ס' ד תפא

עדות ביהוסף שמי בצארו וגו' ברה בגלה  
 עבודה מאבותיו במצור כתיב הבא והוצאתם  
 אתכם מיתח סבלות מצרים וכתיב היום  
 הסודותי מסבל שכמו בנין ננאלו כדאחא  
 בחשי עתיד לנאל אתא שופר עופר כתיב  
 הכא חקקו בחדש שופר וכתיב היום ביום  
 הדוא חקקו בשופר גדל

מא יאם העק (מ)

5

וכתיב מס

יתקם באופר גדול ס' . דהשופר מוכה כל החירות והנאולה כענין סיובל ולכן מ"ס שהוא יום החירות  
 מתקן כדלחא שדעדרשות כלם המות וגו' וסיס כיום ההוא יתקם וגו' כי עתה קול שופר מרח זימנא  
 נהיל כו' וזוא מסס נס כן שבעלם כנודס מלחמתו כריס דהשופר מוכה על החירות : (מ)

6

ד אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה נורת הבחוב רמו יש בו כלומר עורו ישנים משנתכם תודדים  
 הקיצו סודרפתם חמשו במעשיכם תורו בתשובה חטו בראכם . אלו השוכחים את האמת כהבלי הזמן ושוחים כל שנתם  
 כהבל ריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו למשוחים והיטו דרכיכם ומעלליכם ויעזבו כל אחד מכם דרכי הרעה  
 וטחשבו אשר לא טובה .

12

אמנם רבינו האו גאון זכרונו לברכה והרבה בין המפרשים ספק נעמת אינן לריבות טנה וקשה להם דהא לן (לומר) שאע"פ  
 בלא טבוח לנך על הסדר מהמלה כיון שפסיקים האלו ינה ונחלו לא היכשתו ויל דהפי מי שסוכר נעמת אינן לריבות טנה הית כדבר  
 שיש בו מעשה שהמעשה הוא במקום טונה טען נעילת לילכ (כס' ד' ג'ג) דהמרי' מולאככו נפק טהוק כל כולא כהא חבל כמלות שחליה  
 מהמרה (ו) כלבר ודלי לריכה טונה שהמורה היא בלב ובמחשבתו מתיין מהמרה וזוהי עשה מעשה נעמל כתי שלל עשה טום דבר ונחשלת :

הינן ענה דא ברי' א'  
 גיכוא (ג)

8

13

חדש רבי שמלאי למה הלך חמה  
 במעי אמו לפנק שמקפול ומנה ידו על שני צדדיו שרו אצילו על ב'  
 ארטווחו ובי עקבו על ב' ענפיהו וראש מנהלו בין ברכיו ופז סחום  
 ומברו פרחה ואוכל מנה שאם אוכלת רשחה מנה שאמו שיהא ואת  
 מצדא רעי שאם יהוה את אבד \* כיון שרמ לאיר העולם נפתח הסתם  
 ונסתם הפתח שאלמלא כן אצו יכל לדחת אפילו שעה אחת וער דלוק לו  
 על ראשו וזופה ומביים סוף העולם ועד סופו שנאמר \* כהלו נור עלי ראשי  
 לאירו אלך חשך ואל תחמה שדי אדם ישן כאן ודואה חלום באשכחא ואת  
 לך ימים שאדם שרו במובה יחד מאותק הימים שנאמר \* מי יחנני כחוד קום \*  
 כימי אלוה ישמרני ואיהו ימים שיש בום יחדם ואין בום שנים דמי אכר  
 אלו יתנו ליה ומלכין אתו כל הרעה כולה שנאמר \* יוורני ואמר לי  
 יתכך דברי לך שמו מצותי ויהא ואמר \* בסוד אלוה עלי אהלי סאי האבד  
 וכי חיבא נביא הוא דקאמר חיש במד אלוה עלי אהלי וכיון שבא לאור  
 העולם בא מלאך ומסרו על פז ומססו כל דהרעה כולה שנאמר \* לפתחיה  
 חסאת חבך

מא יאם העק (מ)

ולקחתם. א"ר אבין משל לשנים  
 שנכנסו אצל הדיין ולית אן יודעין מאן  
 הוא נוצח. אלא מאן רנסב באיין (כידן) בידיה  
 אן ידעין דהוא נצוחייה. כך ישראל ואומות  
 העולם באין ומקטרגין לפני הקב"ה בראש  
 השנה. ולית אן ידעין מאן נצח. אלא כמה  
 שישאל יוצאין מלפני הקב"ה. ולולביהן  
 ואתרוגיהן בידן. אנו יודעים דישאל אינן  
 נצוחייה וכו'. שנצחו ישראל בדין ונמחלו  
 עונותיהם וכו'. הוא שדוד אומר לישראל. אם  
 קיימתם מצות לולב שנקרא נעים. שנאמר  
 (תהלים טו. יא) נעימות בימינך נצח. הרי אתה  
 מבושר שנצחת לאומות העולם וכו'. לפיכך  
 משה מזהיר לישראל ואומר להם ולקחתם לכם.

מא יאם העק (מ)

(9)

הַבְּרִית אֱלֹהִים אֶת־יְהוָה הַקְּבִילִי וְקַדְּשׁ אֶת־ךָ בְּבוֹשֶׁת מְכֻלֵּי מְלָאכָהּ וְאֶשְׂרֵי־בְרָא אֱלֹהִים לְעִשְׂוֹת:

פסוקים (כ"א) א'

(14)

וְכָל־הַעַם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלְּפִידִם וְאֵת־קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֵת־הַהָדָר יוֹשֵׁן וְבָרָא הַעַם וַיִּזְעַק וַיַּעֲמִדוּ מִרְחֹק; וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־נָא אֵלֶיךָ מִרְחֹק וְנִשְׁמָעָה וְאֶל־יְדִבֵּר עִמָּנִי אֱלֹהִים פֶּן־נִקְוֹת; וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי־אֱדֹמִי אֵלֶי לֵבְעִבְרֵי נַפְשׁוֹת אֲהַלְכֶם בָּא הַאֲלֹהִים וּבַעֲבֹר תִּהְיֶה וְרָאִתּוּ עַל־פְּנֵיכֶם לִבְלֹתִי תִּחַטְּאוּ:

(92)

ברכו באור פניו של אדם קדשו באור פניו של אדם לא דומת אור פניו של אדם כל ימות השבת כמו שהוא דומה בשבת.

מורה נבוכים (כ"א)

(15)

כינפגלי אילה שלוחה קיהנהו אמרי שפר אמרי שפר אליו רבני תורה שנתנו על ידו שופר שנאמר קינבל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר:

מורה נבוכים (כ"א)

(93)

הוא רבי רבי ישמעאל יישש חקיעו חקיעו עיש החורל לחקיע חקיעה ראשונה נסעו העוברים כלשה מלעזר ומלחורש ומלעשות כל מלאכה שבשעות ואין הקובין רשאין לכנס עד שיבואו חזקין ויכנסו כולם כאחד ועיין תנאים פתוחים ותיימן מנחם התול לחקיע חקיעה שניה נסתלקו החיטין ונעלו התנאים ועיין חזקין מנחם על גבי כירה וקדוה ספרות על גבי כירה התול לחקיע חקיעה שלישית סלקו המסך והמסין הממסין והחליק המליק ושהה כדי צליה דג קסן או כדי להרכיב פח בתוך חוקיע ומרע וחוקיע ושבת

מורה נבוכים (כ"א)

קול רמסה דקה. ואני שמעתי קול הכא מתוך הדממה

מורה נבוכים (כ"א)

(16)

(17)

ה' א"ר סימן בשעה שברא הקב"ה לבראת את אדם הראשון נעשו מלאכי השרת כתיים כותים ותבורות חבורות מים אומרים אל יברא ומהם אומרים יברא ה' ה' (סליס ט) חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו חסד אומר יברא ומהם אומרים יברא אומר אל יברא שכלו שקרים צדק אומר יברא שהוא עושה צדקות שלום אומר אל יברא דמוליה קסמה מה עשה הקב"ה (ט) נפל אמת והשליכו לארץ ה' (ט) והשלך אמת ארצה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבון העולמים מה אתה מוכה חכמים אלטיכסיה שלך תעלה אמת מן הארץ הוא הוא דכתיב (סליס ט) אמת מארץ הצמח (ט) רבנן אמרי לה בשם ר' תינא בר אידי רבי פנחס ורבי חלקיה בשם רבי סיבון אמרי מאד הוא אדם וה' וידא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד (ט) והנה טוב אדם ר' הונא רבה של צפורין אמר עני שמלאכי השרת מדיינין אלו עם אלו ומצפיקין אלו עם אלו בראו הקב"ה אמר להן מה אתם מדיינין כבר נעשה אדם:

(94)

מורה נבוכים (כ"א)

למנצח אלישעיים צדחת לאפקו מקמור: א פ רעה ישראל ו האדנה נהג כצאן יוסף ישכ הפרוכים הופיעה: ג לסני אפרים ו הבקמן ומנשה עזרה אחיבוקמן ולכה ליטעתה ג לנו אלהים השיבנו והאר פניך ומנשה: יהנה אלהים צבאות ג שדמותי עלנות בחסלת עמר: האכלתם להם דמעה ותשקמו ג בדמעות שלישי: תשימנו מרוך לשכנינו ואיבינו ילענו למו: אלהים ג צבאות השיבנו והאר פניך ומנשה: גמן ממצרים חסיע חגשו ג לים ומנשה: פנית למציה ומשרש שרשיה ותמלא ארץ: קסו קרים י א ציה ומנשה ארנו אל: תשלח קצינה עדיים ואלההר ותקוהיה: י

מורה נבוכים (כ"א)

אשרי העם יודעי חרועה יהיה כי אורפינה העלית: בשמך יעלית כל העולם והצדקתך ירומו: כי תתפארת עמו אמה וכרעךך תרים קרננו:

מורה נבוכים (כ"א)

(מו) אברהם ט קרא אותו יראה שנה ויקרא אברהם שם הסקים ההוא ו' יראה. שם קרא אותו שלם שנה (מלכות) ומלכי צדק סלך שלם. אמר הקב"ה אם קורא אני אותו יראה כשם שקרא אותו אברהם, שם אדם צדק סתרעם. ואם קורא אני אותו שלם אברהם אדם צדק סתרעם אלא הריני קורא אותו ירושלם כמו שקראו שניהם יראה שלם ירושלם. ר"ב בשם ר' חלבו אמר עני שהיה שלם עשה לו הקב"ה סוכה וזיה סתפול בתוכה. שנה (מלכות ט) ויהי בעלם טוב ומעונתי כציון. ומה היה אמר יהי' שאראה בבנין ביותי:

מורה נבוכים (כ"א)

ונתת לעבוד לב שמע (כתוב ברטו ר'). ונתת לעבוד לב שמע כי כסאן אברו הלב והנה. הלב שמע. הלב סרר. הלב ידע. הלב עמר. הלב נפל. הלב סחלך. הלב צעק. הלב סמח. הלב סחורס. הלב רואה קולו ראה הרבה. הלב שמע ונתת לעבוד לב שמע. הלב סרר כי הבריה אני עם לבי. הלב ידע ילכ ידע סרה נפשו. הלב עמר כי הבריה לבי. הלב נפל קאל יסול לב אדם עליו. הלב סחלך יאמר לא לבי חלך. הלב סמח ילכן שמח לבי. הלב סחורס ידבר על לב ירושלים:

מורה נבוכים (כ"א)